

humani: apud que
no est transmutatio:
per inoffensionis
obsequio. **D. d. a.**
uiscerū discipuli **ad d. i.**
Dante dōm q̄ misit mē
q̄siter locutis s̄i uobis tū
tūa implent cor d̄m illū.

Quoniam in
no per d̄m
n̄m Jesū Christū:
per que n̄c r̄m
om̄a accepimus:
ubi autē habuimus
delictū: superhabuimus
Dante gesta.

Quia
in d̄m

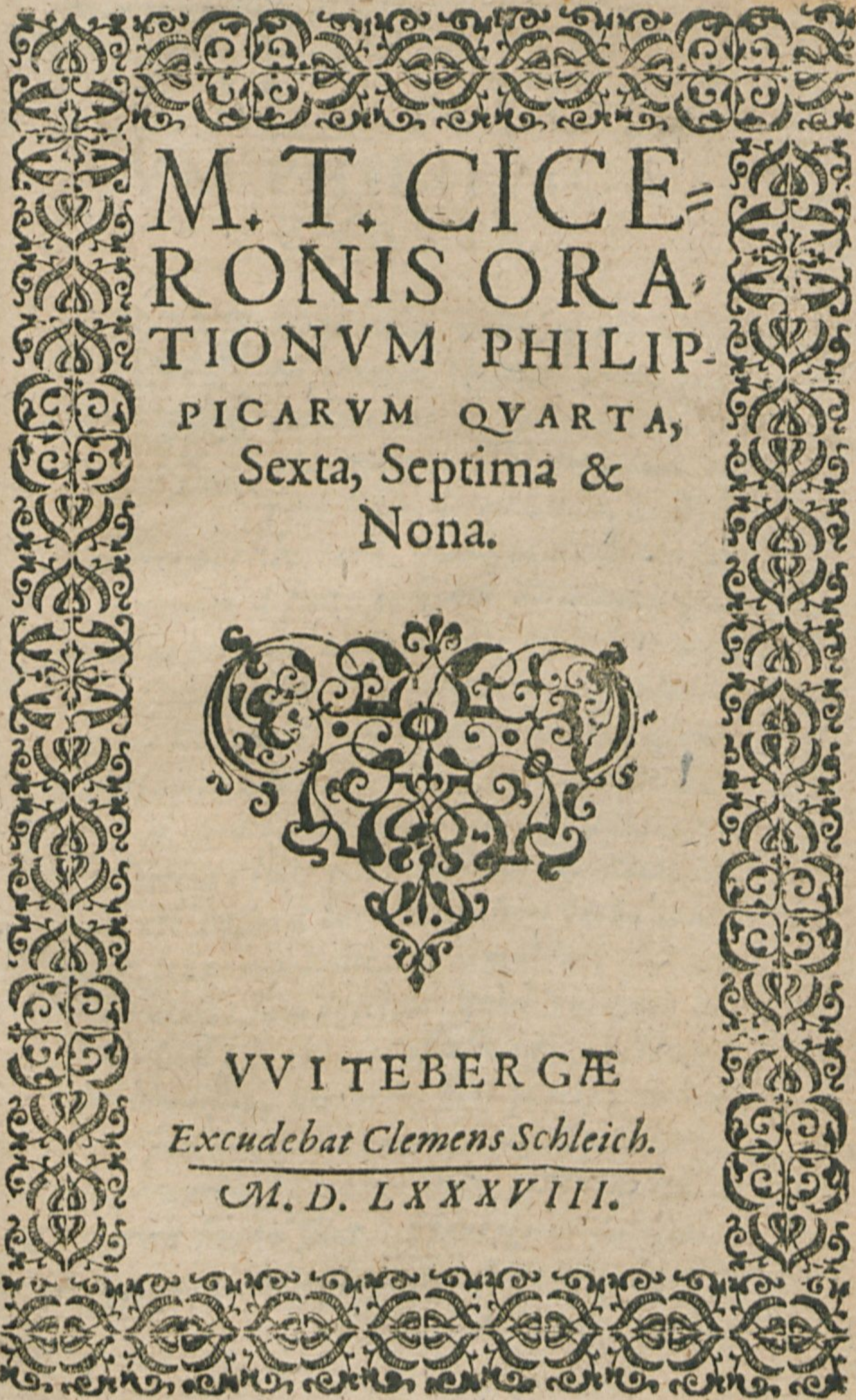
Thuris

an. 3 VI

Lise. Aug. 00

engl. Ch. 2272

Jub.

M. T. CICE-
RONIS ORA-
TIONVM PHILIP-
PICARVM QVARTA,
Sexta, Septima &
Nona.

VVITEBERGÆ
Excudebat Clemens Schleich.

M. D. LXXXVIII.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

**IN M. ANTONI
VM PHILIPPICA
QVARTA.**

Requentia vestrum incredibili, concioq; Quirites tanta, quam tam meminisse non videor: & alacritatem mihi summam affert Reip. defendendae, & spem recuperandae libertatis. quanquam animus mihi nunquam defuit: tempora defuerunt, quae simul ac primum aliquid lucis ostendere visa sunt: princeps vestrae libertatis defendendae semper fui. quod si ante facere conatus essem: nunc facere non possem. hodierno enim die Quirites. ne mediocrem rem actam arbitraremini: fundamenta sunt iacta reliquarum actionum. nam est hostis à Senatu nondum verbo appellatus. sed re iam iudicatus Antonius. Nunc vero multo sum erectior: quod vos quoq; hostem illum esse tanto consensu, tantoq; clamore approbauistis, nec enim fieri potest: ut non aut ij sint impij, qui contra Consulem exercitum comparauerunt: aut ille hostis, contra quem iure arma sumta sunt. Hanc igitur dubitationem, quanquam nulla erat: tamen ne qua posset esse:

A 2   esse:

P H I L I P P I C A

De? Senatus hodierno die sustulit. C. Caesar, qui Rempublicam, libertatemq, vestram suo studio, consilio, patrimonio deniq, tutatus est, & tutatur; maximis Senatus laudibus ornatus est, Laudo, laudo vos Quirites: cum gratissimis animis prosequimini nomen clarissimi adolescentis, vel pueri potius, sunt enim facta eius immortalitatis, non ætatis. multa memini: multa audiui: multa legi: nihil ex omnium seculorum memoria tale cognoui: qui cum seruitute premeremur, & indies malum cresceret. præsidij nihil haberemus capitalem, & pestiferum Brundusio M. Antonij reditum timereamus: hoc insperatum omnibus consilium, incognitum certe cæpit, ut exercitum inuictum ex Hispanis militibus conduceret: Antonijq, furorẽ crudelissimis consilijs incitatum à perniciẽ Reip. auerteret. quis est enim, qui hoc non intelligat? nisi Caesar exercitum parauisset: non sine exitio vostro futurum Antonij reditum fuisse? Ita enim se recipiebat ardens odio vestri, cruentus sanguine ciuium Romanorum, quos Sueffæ. quos Brundusij occiderat: ut nihil nisi de Reipub. perniciẽ cogitaret. Quod autem erat præsidium salutis, libertatiq, vestræ? si C. Caesaris fortissimorum suiq, patris militum exercitus non fuisset? cuius de laudibus & honoribus,

Q V A R T A.

ribus, qui ei pro diuinis & immortalibus meri-
 tis diuini immortalesq; debentur: mihi Senatus
 assensus paulo ante decreuit, vt primo quoq;
 tempore referetur. quo decreto quis non pro-
 spicit Antonium hostem esse iudicatum? quem
 enim appellare possumus eum: contra quem qui
 exercitus ducunt: ijs Senatus arbitratur singu-
 lares exquirendos honores? quid legio Martia?
 quae mihi videtur diuinitus ab eo deo traxisse
 nomen: à quo populum Rom. generatum acce-
 pimus: nonne ipsa suis decretis prius, quàm Se-
 natus, hostem iudicauit Antonium? nam ille
 si non hostis: qui Consulem reliquerunt, hostes
 necesse est iudicemus. praecleara & luculenta
 declamatione vestra factum pulcherrimum
 Martialium comprobauistis: qui ad Senatus
 auctoritatem, ad libertatem vestram, ad vni-
 uersam Remp. contulerunt: hostem illum, &
 latronem, & parricidam patriae reliquerunt.
 nec solum id animose, & fortiter, sed conside-
 ratè etiam sapienterq; fecerunt. Albæ con-
 stiterunt in vrbe opportuna, munita propinqua,
 fortissimorum virorum, fidelissimorum ciui-
 um, atq; optimorum. Huius Martiae legionis
 legio Quarta imitata virtutem, duce L. Egna-
 tuleio, quem Senatus merito paulo ante lauda-
 uit: C. Caesaris exercitum profecuta est. quae

A 3

expe:

PHILIPPICA

expellas M. Antoni iudicia grauiora? Caesar fertur in caelum: qui contra te exercitum comparauit: laudantur exquisitissimis verbis legiones, quae te reliquerunt: quae a te accersitae sunt: quae tuae essent: si te consulem, quam hostem maluisses: quarum legionum fortissimum, verissimumq; iudicium confirmat Senatus: comprobat vniuersus populus Romanus: nisi forte vos Quirites consulem, non hostem iudicatis Antonium? sic arbitrabar vos iudicare ut ostenditis, municipia, colonias praefecturas, num aliter iudicare censetis? omnes mortales vna mente consentiunt: omnia arma eorum, qui haec salua velint: contra illam pestem esse capienda. quid D. Bruti iudicium Quirites quod ex hodierno eius edicto perspicere potuistis: num cui tandem contemnendum videtur? recte & vere negastis Quirites: est enim quasi deorum immortalium beneficio & munere datum Reip. Brutorum genus, & nomen ad libertatem populi Rom. vel constituendam, vel recuperandam. quid igitur D. Brutus de M. Antonio iudicauit? exclusit prouincia: exercitu obstitit: Galliam totam hortatur ad bellum, ipsam sua sponte suoq; iudicio excitatam. Si Consul Antonius: Brutus hostis. si conseruator Reip. Brutus: hostis Antonium.

num

Q V A R T A

num igitur utrum horum sit, dubitare possimus? At qui ut vos una mente unaque voce dubitare vos negatis: sic modo decrevit Senatus, D. Brutum optimè de Rep. mereri, cum Senatus auctoritatem populiq; Rom. libertatem, imperiumq; defenderit, à quo defenderit? nempe ab hoste. quæ est enim alia laudanda defensio? deinceps laudatur provincia Gallia: meritoq; ornatur verbis amplissimis à Senatu: quod resistat Antonio, quem si Consulem illa provincia putaret, neq; eum reciperet: magno scelere se astringeret. omnis enim sub Consulis iure, & imperio debent esse provinciæ negat hoc D. Brutus Imperator Consul designatus, natus Reip. civis: negat Gallia: negat cuncta Italia: negat Senatus: negatis vos. quis igitur illū Consulem nisi latrones putant? quanquam ne ij quidem ipsi quod loquuntur, id sentiunt: nec à iudicio omnium mortalium, quamvis impij, nefariiq; sint, sicut sunt: dissentire possunt. sed spes rapiendi, atq; prædandi occæcat animos eorum: quos non bonorum donatio non agrorum assignatio, non illa infinita Pompei hasta faciauit: qui sibi urbem, qui bona, & fortunas civium ad prædam proposuerunt: qui dum sit quod rapiant, quod auferant: nihil sibi defuturum arbitrantur. quibus M. Antonius (ò dij immortales

PHILIPPICA

auertite, & detestamini quæso hoc omen) vrbe
 se diuisurum esse promisit. ita vero Quirites
 vt precamini veniat: quo huius amentiae pœ-
 na, in ipsum familiamq; eius recidat. quod ita
 futurum esse confido. iam enim non solum homi-
 nes, sed etiam deos immortales ad Rempub. con-
 seruandam arbitror consensisse. Si enim prodi-
 gijs, atq; portentis dij immortales nobis futura
 prædicunt, ita sunt aperte denunciata: vt & il-
 li pœna, & libertas nobis appropinquet. si enim
 tantus consensus omnium, sine impulsu deorum
 esse non potuit: quid est, quod de voluntate
 coelestium dubitare possimus? Reliquum est
 Quirites: vt vos in ista sententia, quam præ vo-
 bis fertis, perseueretis. Faciam igitur vt Im-
 peratores instructa acie solent: quanquam para-
 tissimos milites ad præliandum videant: vt
 eos tamen adhortentur. sic ego vos ardentis, &
 erectos ad libertatem recuperandam adhorta-
 bor. Non est, non est vobis Quirites cum eo
 hoste certamen: quo cum aliqua pacis conditio
 esse possit. neq; enim ille seruitutem vestram, vt
 antea, sed iam iratus sanguinem concupiscit,
 nullus ei ludus videtur esse incundior, quam
 cruor, quam cædes, quam ante oculos trucidatio
 ciuium, non est vobis Quirites res cum scelere-
 to homine, atq; nefario, sed cum immani tetraq;
 belua.

Q V A R T A .

belua. quæ quoniam in foueam incidit, obruat
 tur. si enim ilinc emerferit: nullius supplicij
 crudelitas erit recusanda. sed tenetur, premi-
 tur, vrgetur, nunc ijs copijs, quas iam habeo-
 mus: mox ijs, quas paucis diebus noui Consules
 comparabunt, incumbite in causam Quirites vt
 facitis, nunquam inter Senatum & vos consen-
 sus maior in vlla causa fuit: nunquã tam vehe-
 menter cum Senatu consociati fuistis. nec mirũ.
 agitur enim non qua conditione victuri: sed vi-
 cturi ne simus: an cum supplicio ignominiaq; pe-
 rituri, quanquam mortem quidem omnibus na-
 tura proposuit. crudelitatem mortis, et dedecus,
 virtus propulsare solet. quæ propria est Romani
 generis, & seminis. hanc retinete quæso Quiri-
 tes: quam vobis tanquam hæreditatem maio-
 res vestri reliquerunt. quanquam omnia alia
 falsa, incerta sunt, caduca, mobilia. virtus est v-
 na altissimis defixa radicibus: quæ nunquam
 vlla vi labefactari potest: nunquam dimoueri
 loco. hac maiores nostri primum vniuersam
 Italiam, deuicerunt: deinde Carthaginem exci-
 derunt: Numantiam euerterunt: potentissi-
 mos reges bellicosissimas gentes, in deditionem
 huius imperij redegerunt. Ac maioribus qui-
 dem vestris Quirites cum eo hoste res erat: qui
 haberet Remp. curiam, ararium, consensum &

PHILIPPICA

concordiam civium, rationem aliquam, si res ita
tulisset, pacis & foederis. hic vester hostis ves-
tram Remp. oppugnat: ipse habet nullam: Se-
natum id est orbis terræ consilium delere gestit:
ipse consilium publicum nullum habet: ærarium
vestrum exhaustit: suum non habet. nam concor-
diam civium qui habere potest, nullam qui ha-
beat civitatem? pacis vero quæ potest cum eo
esse ratio? in quo est incredibilis crudelitas? fi-
des nulla? Est igitur Quirit. pop. Rom. victori
omnium gentium, omne certamen cum excurso-
re, cum latrone, cum Spartaco nam quod se simi-
lem Catilinæ esse gloriari solet, scelere par est:
belli industria inferior. ille cum exercitum nul-
lum haberet: repente conflavit. hic eum ipsum
exercitum, quem accepit, amisit, ut igitur Ca-
tilinam diligentia mea, Senatus auctoritate,
vestro studio, & virtute fregistis: sic Antonij
nefarium latrocinium vestra cum Senatu con-
cordia tanta, quanta nunquam fuit, felicitate,
& virtute exercituum ducumq; vestrorum, bre-
vi tempore oppressum audietis. Equidem quan-
tum cura, labore, vigilijs, auctoritate, consilio,
eniti atq; efficere potero: nihil prætermittam
quod ad libertatem vestram pertinere arbitra-
bor, neq; enim id pro vestris in me amplissimis
beneficijs sine scelere facere possum. hodierno
autem

S E X T A .

autem die primum referente viro fortissimo,
vobisq; amicissimo M. hoc Serulio, Collegisq;
eius ornatissimis viris, optimis ciuibus, longo
interuallo me authore, & principe ad spem li-
bertatis exarsimus.

IN M. ANTONI-
VM AD QVIRITES
PHILIPPICA
S E X T A .

Vdita vobis esse arbitror Quir.
quæ sint acta in Senatu: quæ fue-
rit cuiusq; sententia. res enim ex
Cal. Ian. agitata, paulo ante con-
fecta est, minus quidem illa seue-
re quam decuit: non tamen omnino dissolute.
mora est allata bello non causa sublata. Quam-
obrem quod quæsiuit à me P. Apulcius homo
& multis officijs mihi, & summa familiarita-
te coniunctus, & vobis amicissimus: ita re-
spondebo, vt ea, quibus non interfuis-
tis, nosse possitis. Causa fortissimis optimisq;
Consulibus Calendis Ian. de Rep. primum referendi fuit,
ex eo, quod XIII. Cal. Ian. Senatus me autho-
re decreuit. Eo die primum. Quæ res, funda-
menta

PHILIPPICA

*menta iacta sunt Reipublicæ. fuit enim longo
 intervallo ita liber Senatus: ut vos aliquando
 liberi essetis. quo quidem tempore, etiam si ille
 dies vitæ finem mihi allaturus esset: satis ma-
 gnum ceperam fructum: cum vos vniuersi vna
 mente aq; voce iterum à me conseruatam esse
 Rempub. conclamastis. Hoc vestro iudicio tan-
 to, tamq; præclaro excitatus, ita Calendis Ian.
 Veni in Senatum: ut meminissem quam perso-
 nam impositam à vobis sustinerem. Itaque bel-
 lum nefarium illatum Reipub. cum viderem;
 nullam moram interponendam insequendi M.
 Antonium putavi: hominemq; audacissimum,
 qui multis nefarijs rebus ante commissis, hoc
 tempore Imperatorem populi Ro. oppugnaret:
 coloniam vestram fidissimam, fortissimamq;
 obsideret: bello censui persequendum. tumult-
 um esse decerni, iusticiam edici, saga sumi, di-
 xi placere: quo omnes acrius, grauiusq; incum-
 berent ad vlciscendas Reipub. iniurias: si om-
 nia grauissimi belli insignia suscepta à Senatu
 viderent. Itaq; hæc sententia sic per triduum
 valuit: ut quanquam discessio facta non esset:
 tamen præter paucos, omnes mihi assensuri vi-
 derentur. hodierno autem die nescio qua obie-
 cta re remissior Senatus fuit. nam plures eam
 sententiam secuti sunt: ut quantum Senatus
 aucto.*

S E X T A.

auctoritas, vesterq; consensus apud Antonium
 valiturus esset, per Legatos experiremur. In-
 telligo Quir. à vobis hanc sententiam repudia-
 ri, neq; iniuria. ad quem enim legatos? ad eum
 ne? qui pecunia publica dissipata atq; effusa,
 per vim, & contra auspicia impositis populo
 Ro. legibus fugata concione, obsessio Senatu, ad
 opprimendam Remp. Brundusio legiones accer-
 siverit: ab his relictus, cum latronum manu in
 Galliam irruerit: Brutum oppugnet: Muti-
 nam circumsecat? quæ vobis potest cum hoc
 gladiatore conditionis, æquitatis, legationis, esse
 communitas? quanquam Quir. non est illa le-
 gatio: sed denunciatio belli, nisi paruerit. Ita
 enim est decretum: ut si legati ad Annibalem
 mitterentur. mittuntur enim qui nuncient ne
 oppugnent Consulem designatum: ne Mutinam
 obsideat: ne provinciam depopuletur: ne dele-
 ctus habeat: sit in Senatus populiq; Ro. potestas
 te. facile vero huic denunciationi parebit? ut
 in Patrum Conscriptorum atq; in vestra pote-
 state sit: qui in sua nunquam fuerit? quid enim
 ille unquam arbitrio suo fecit? semper eo tra-
 ctus: quo libido rapuit, quo leuitas quo fur-
 or, quo vinolentia. semper eum duo dissimili-
 ma genera lenonum, & latronum ita domesticis
 stupris, ferensibus parricidijs delectarunt: ut
 mulier

PHILIPPICA

mulieri citius auarissima paruerit: quam Se-
 natui populoq; Romano itaq; quod paulo ante
 feci in Senatu. faciam apud vos testificor: de-
 nuncio ante praedico: nihil M. Antonium eo-
 rum, quae sunt legatis mandata, facturum: va-
 staturum agros: Mutinam obsessurum: dele-
 ctus, qua possit, habiturum. is est enim ille: qui
 semper Senatus iudicium, et auctoritatem,
 semper voluntatem vestram, potestatemq; con-
 tempserit. an ille id faciat, quod paulo ante de-
 cretum est? ut exercitum citra flumen Rubi-
 conem, qui finis est Galliae, educeret? dum ne
 propius urbem Romam CC. mil. admoueret?
 huic denunciationi ille pareat? ille se fluuio
 Rubicone CC. mil. circumscriptum esse patias-
 tur? non is est Antonius. nam si esset, non com-
 misisset, ut ei Senatus tanquam Annibali ini-
 tio belli Punici denunciar et ne oppugnaret Sa-
 guntum. Quod vero ita auocatur a Mutina: ut
 ab vrbe tanquam pestifera flamma arceatur:
 quam habet ignominiam? quod iudicium Sena-
 tus? quid? quod a Senatu dentur mandata le-
 gatis? ut D. Brutum, militesq; eius adeant:
 hisq; demonstrant suam Remp. merita, benefi-
 ciaq; eorum grata esse Senatu populoq; Roma-
 no: hisq; eam rem magna laudi, magnoq; hono-
 ri fore? passurum ne censetis Antonium in-
 troire

S E X T A.

ire Mutinam legatos? exire inde tuto? nun-
 quam patietur, mihi credite, noui violentiam:
 noui impudentiam? noui audaciam. Nec ve-
 ro de illo sicut de homine aliquo debemus, sed
 ut de importunissima belua cogitare. Quæ cum
 ita sint: non omnino dissolutum est: quod de-
 creuit Senatus, habet atrocitatis aliquid lega-
 tio, utinam nihil haberet moræ. nam cum ple-
 risq; in rebus gerendis tarditas, & procrastina-
 tio odiosa est: tum hoc bellum indiget celerita-
 tis, succurrendum est D. Bruto: omnes undiq;
 copiarum colligendæ: horam exhibere nullam in
 tali ciue liberando sine scelere non possumus. an
 ille non potuit, si Antonium consulem, si Galli-
 am Antonij prouinciam iudicasset: legiones
 Antonio & prouinciam tradere? domum redi-
 re? triumphare? primus in hoc ordine esse:
 quoad magistratum iniret? quid negocij fuit?
 sed cum se Brutum esse meminisset, vestrarq; li-
 bertati natum: quid egit aliud? nisi ut penè
 corpore suo Gallia prohiberet Antonium? Ad
 hunc utrum legatos? an legiones ire oportebat?
 Sed præterita omittamus, properent, quod via
 deo esse facturos, vos saga parate, est enim ita
 decretum: ut, si ille authoritati senatus non
 paruisset: ad saga iretur, ibitur: non parebit,
 vos amissos tot dies rei gerendæ queremur.

Non

PHILIPPICA

Non metuo Quir. ne cum audierit Antonius, me hoc in senatu, & in concione confirmasse, nunquam illum futurum in senatus potestate: refellendi mei causa, ut ego nihil vidisse videar: vertat se: senatui pareat. nunquam faciet: non inuidebit huic meae gloriae: mâlet me sapientem à vobis, quàm se modestum existimari. quid? ipse si velit: num etiam L. fratrem passurum arbitramur? nuper quidem dicitur ad Tibur, ut opinor, cum ei labare M. Antonius videretur: mortem fratri esse minitatus. Etiam ne ab hoc Myrmillone Asiatico senatus mandata, legatorum verba audientur? nec enim secerri à fratre poterit, tanta praesertim auctoritate. nam hic inter illos Africanus est: pluris habetur quàm L. Trebellius: pluris quàm T. Plancius adolescens nobilis: qui omnibus sententijs maximo vestro plausu condemnatus, nescio quomodo se coniecit in urbem: atq; ita mœstus redijt: ut retraheretur, non reuersus videretur, sic contemnit: tanquam si illi aqua & igni interdictum sit. aliquando negat ei locum esse oportere in curia: qui incenderit curiam. Nam Trebellium valde iam diligit: oderat tum, cum ille tabulis novis aduersabatur, iam fert in oculis: postquam ipsum Trebellium vidit sine tabulis novis saluum

uum

S E X T A

uum esse non posse. audisse enim vos arbitror
 Quirites quod etiam videre potuistis, quotidie
 sponsores, & creditores L. Trebellij conuenire.
 O fides (hinc enim puto Trebellium sumpsisse
 cognomen) quæ potest esse maior fides? quàm
 fraudare creditores? domo profugere? propter
 æs alienum venire ad arma? ubi plausus ille
 in triumpho est spe ludi? ubi ædilitas delata
 summo studio bonorum? quis est? qui hunc
 non casu existimet recte fecisse? nequitia est:
 scelus est. Sed redeo ad amores, deliciasq;
 nostras L. Antonium: qui vos omnes in fi-
 dem suam recepit. negatus? num quisquam est
 vestrum: qui tribum non habeat; certè nemo.
 at qui illum quinq; & triginta tribus patronum
 adoptarunt. rursus reclamatis. aspiciate à sini-
 stra illam æquestrem statuam inauratam, in qua
 quid scriptum est? quinq; & triginta tribus
 patrono populi Romani. igitur est patronus
 L. Antonius. malam quidem illi pestem. cla-
 mori enim vestro assentior. non modo hic latro,
 quem clientem habere nemo velit: sed quis
 vnquam tantis opibus. tantis rebus gestis fuit?
 qui se populi Romani victoris, aominiq; o-
 mnium gentium tutorem dicere auderet?
 In foro L. Antonij statuam videmus: sicut
 illam Q. Trebellij qui Hernicos deuicit,

B

ante

PHILIPPICA

ante Castoris. O impudentiam incredibilem.
 tantum ne sibi sumpsit? quia Trallibus Myra
 millionem Thracem iugulauit familiarem su-
 um? quonam modo istum ferre possemus? si
 in hoc foro spectantibus vobis depugnasset?
 Sed hæc vna statua. at altera ab equitibus R.
 equo publico: qui item ascribunt, patrono.
 quem vnquam iste ordo patronum adoptauit?
 si quenquam: debuit me. sed me omitto: quem
 censorem? quem imperatorem? agrum his dis-
 iussit. O sordidos, qui acceperunt: impro-
 bum, qui dederit. statuerunt etiam Tribuni
 militares, qui in exercitu Caesaris duobus
 fuerunt? Quis est iste ordo? multi fue-
 runt multis in legionibus per tot annos: his
 quoque diuisit Semurium. campus Martius
 restabat: nisi prius cum fratre fugisset. Sed
 hac agrorum assignatio paulò ante Quirites
 L. Caesaris clarissimi viri & præstantissimi
 Senatoris sententia dissoluta est. huic enim
 offensi, septemuirum acta sustulimus. Iacent
 beneficia Nuculæ; friget patronus Antonius.
 nam posse. Fores animo æquiore discedent: nullo
 lam impensam fecerant: nondum instruxerunt:
 partim quia non confidebant: partim quia non
 habebant. Sed illa statua palmaris: de qua, si
 meliora tempora essent, non possem sine risu
 dicere:

S E X T A.

Dicere: L. Antonio, Iani mediij patrono. itane? Ianus medius in L. Antonij clientelij sit? quis unquam in illo Iano inuentus est? qui L. Antonio mille nummum ferret expensum? sed nimis multa de nugis. ad causam bellumq; redeamus. quanquam non alienum fuit personas quasdam à vobis recognosci: vt quibus cum bellum gereretur possitis taciti cogitare. Ego autem vos hortor Quirites, vt, etiam si melius aliud fuit: tamen legatorum reditum expectetis animo æquo. celeritas detracta de causa est: boni tamen aliquid accessit ad causam. cum enim legati renunciarint, quod certe renunciabunt: non in vestra potestate, non in Senatus esse Antonium, quis erit tam improbus ciuis? qui illum ciuem habendum putet? nunc enim sunt pauci illi quidem: sed tamen plures quam Rep. dignum est, qui ita loquantur: ne legatos quidem expectabimus? istam certe vocem simulationemq; clementiæ, extorquebit his res ipsa publica. quo etiam, vt confitear vobis Quir. minus hodierno die contendi, minus laborauit vt mihi Senatus assentiens tumultum decerneret: saga sumi iuberet. malui viginti diebus post sententiã meam laudari ab omnibus quam à paucis hodie vituperari. Quapropter Quir. expectate legatorum reditum: & paucorum dierum

B 2

mole

PHILIPPICA

molestiam deuorate. qui cum redierint: si pa-
cem afferent, cupidum me: si bellum, prou-
idum indicatote. An ego non prouideam meis
ciuibus non dies noctesq; de vestra libertate,
de Reip. salute cogitem? quid enim non debeo
vobis Quirites? quem vos hominem a se ora-
tum, hominibus nobilissimis omnibus honori-
bus prætulistis? an ingratus sum? quis minus?
qui partis honoribus, eosdem gessi in foro la-
bores, quos in petendis, rudis in Republica?
quis exercitator? qui viginti iam annos bel-
lum geram cum improbis ciuibus? quamobrem
Quirites consilio quantum poterò, labore plus
penè, quàm poterò excubabo, vigilaboq; pro
vobis. etenim quis est ciuis, præsertim hoc
gradu, quo me vos esse voluistis: tam oblitus
beneficij vestri? tam immemor patriæ? tam
inimicus dignitati suæ? quem non excitet, non
inflammet tantus vester iste consensus? mul-
tas, magnasq; habui Consul conciones: multis
interfui: nullam vnquam vidi tantam: quan-
ta nunc vestra est. vnum sentitis omnes:
vnum studetis: M. Antonij conatus auer-
tere à Republica: furorem extinguere: op-
primere audacia. idem volunt omnes ordines:
eodem incumbunt municipia, Colonia, cuncta
Italia. Itaq; Senatum sua sponte benè firmum,
firmio

S E X T A.

firmiorem vestra auctoritate fecistis. venit
tempus Quirites serius omnino. quàm dignum
populo Romano fuit: sed tamen ita maturum
ut differri iam hora non possit. fuit aliquis
fatalis casus, ut ita dicam, quem tulimus. quo
quo modo ferendus fuit. nunc si quis erit: erit
voluntarius: popu. Rom. seruire fas non est
quem dii immortales omnibus gentibus impe-
rare voluerunt. res in extremum est adducta
discrimen: de libertate decernitur: aut vin-
catis oportet Quirites: quod profecto & pie-
tate vestra, & tanta concordia consequemini:
aut quiduis potius, quàm seruiatis. aliæ na-
tiones seruitutem pati possunt: po-
puli Romani est propria
libertas.

B 3 IN

PHILIPPICA
IN M. ANTONI
VM PHILIPPICA
SEPTIMA.

*Arvis de rebus, sed fortasse ne-
cessarijs, consulimur Patres
Conscripti: de Appia via & de
moneta, Consul: de Lupertis
Tribuni pl. referunt. quarum
rerum & si facilis explicatio videtur: tamen
animus aberrat à sententia, suspensus curis
maioribus. adducta est enim P. C. res in maxi-
mum periculum, & extremum penè discrimen.
non sine causa legatorum istam missionem sem-
per timui: nunquam probavi: quorum reditus
quid sit allaturus, ignoro expectatio quidem
quantum offerat languoris animis, quis non vi-
det? non enim se tenent ij, qui Senatum dolens
ad authoritatis pristinae spem reuiuiscere: con-
iunctum huic ordini populum Romanum: con-
spirantem Italiam: paratos exercitus: expedi-
tos duces. iam nunc fingunt Antonij responsa:
eademq; defendunt, alij postulare illum: ut o-
mnes exercitus dimittantur. scilicet Legatos
ad eum misimus? non ut pareret, & dicto au-
diens esset huic ordini: sed ut conditiones fer-
ret,*

S E P T I M A.

ret, leges imponeret, reserare nos exteris gentibus Italiam iuberet: se praesertim incolumi: a quo maius periculum, quam ab vltis nationibus extimescendum est, alij remittere eum nobis Galliam citeriorem: illam vltimam postulare, praecclare, ex qua non legiones solum, sed etiam nationes ad urbem conetur adducere. alij nihil eum iam nisi modesti postulare. Macedonia suam vocat omnino: quoniam C. frater est inde reuocatus. Sed quae provincia est? ex qua illa fax excitare non posset incendium? Itaq; iidem quasi prouidi ciues, et Senatores diligentes, bellicum me cecidisse dicunt. suscipiunt partis patrocinium. qui sic disputant. irritari Antonium non oportuit, nequam est homo ille, atq; confidens. multi praeterea improbi, quos quidem a se primum numerare possunt. qui haec loquuntur. eos esse cauendos denunciant. Vtrum igitur in nefarijs ciuibus vlciscendis, cum possis, an pertimescendis diligentior causa est? atq; haec illi loquuntur: qui quondam propter leuitatem populares habebantur. Ex quo intelligi potest: animo illos abhorruisse semper ab optimo ciuitatis statu: non voluntate fuisse populares. qui enim conuenit? ut qui in rebus improbis populares fuerint: iidem in re vna maxime populari, quod eadem

B 4

saluta

PHILIPPICA

salutaris populo Romani sit, improbos se,
 quam populares esse malint? me quidem
 semper, ut scitis, aduersatum multitudi-
 nis temeritati, hæc fecit præclarissima causa
 popularem. & quidem dicuntur, vel potius
 iidem ipsi se dicunt Consulares. quo nomine
 dignus est nemo: nisi qui tanti honoris no-
 men potest sustinere. faueas tu hosti? literas
 tibi ille mittat de sua spe rerum secundarum
 suarum? eas tu lætus proferas? recites? de-
 scribendas etiam des improbis ciuibus? eorum
 augeas animos? bonorum spem, virtutemque
 debilites? & te Consularem, aut Senatorem,
 aut denique ciuem? accipiet in optimam partem
 C. Panfa fortissimus Consul, atque optimus:
 etenim dicam animo amicissimo: hunc ipsum
 mihi hominem familiarissimum, nisi talis Con-
 sul esset: ut omnes vigilias, curas, cogitatio-
 nes: in Reipub. salute configeret: Consulem
 non putarem. quanquam nos ab ineunte ætate
 illius usus, consuetudo, studiorum etiam hone-
 stissimorum societas, similitudoque coniunxerit
 eius denique curam incredibilem in asperrimis
 belli ciuilibus periculis perspexi non modo salu-
 tis, sed etiam dignitatis meæ: tamen eundem,
 ut dixi: nisi talis Consul esset, negare esse Con-
 sulem auderem. idem non modo Consulem esse
 dico:

S E P T I M A .

dico: sed etiam memoria mea præstantissimum
 atq; optimum Consulem. non quia non par vir-
 tute, & voluntate alij fuerint: sed tantam
 causam non habuerunt: in qua & virtutem,
 & voluntatem suam declararent. Huius
 magnitudini animi, grauitati, sapientiæ tem-
 pestas est oblata formidolosissimi temporis,
 tum autem illustratur Consulatus: cum guber-
 nat Rempub. si non optabili, at necessario tem-
 pore. magis autem necessarium P. C. nullum
 tempus vnquam fuit. Itaq; ego ille, qui sem-
 per author pacis fui: cuique pax, præsertim ci-
 uilis, quanquam omnibus bonis, mihi tamen
 imprimis fuit optabilis. omne enim curriculum
 industriæ nostræ in foro, in curia, in amicorum
 periculis propulsandis elaboratum est: hinc ho-
 nores amplissimos, hinc mediocres opes, hinc
 dignitatem, si quem habemus, consecuti sumus:
 ego itaq; pacis, vt ita dicam, alumnus, qui
 quantuscunq; sum (nihil enim mihi arrogo) sine
 pace ciuili certe non fuisset: periculose dico:
 quemadmodum accepturi P. C. sitis horreo:
 sed pro mea perpetua cupiditate vestræ digni-
 tatis retinendæ, & augendæ, quaeso oroq; vos,
 P. C. vt primo si erit vel acerbum auditu, vel
 incredibile à M. Cicerone esse dictum: accepia-
 tis sine offensione, quod dixerò: neue id prius,

B 5

quàm

PHILIPPICA

quàm quale sit explicauero, repudietis. ego ille
 (dicam sepius) pacis semper laudator, semper
 author. pacem cum M. Antonio esse nolo. ma-
 gna spe ingredior in reliquam orationem P. C.
 quoniam periculosissimum locum silentio sum
 prateruectus. cur igitur pacem nolo? quia tur-
 pis est: quia periculosa: quia esse non potest.
 quæ tria dum explico: peto à vobis P. C. ut
 eadem benignitate, qua soletis, verba mea au-
 diatis. Quid est inconstantia, mobilitate, leui-
 tate, cum singulis hominibus, tum vero vni-
 uerso Senatui, turpius? quid porrò inconstan-
 tius? quàm quem modo hostem non verbo, sed
 re multis decretis iudicauistis: cum hoc pace
 velle subito coniungi? quasi vero, cum C. Cæ-
 sari, meritos quidem illi honores, & debitos, sed
 tamen immortales, & singulares decreuistis, vo-
 nam ob causam, quod contra M. Antonium ex-
 ercitus comparauisset: non hostem Antonium
 iudicaueritis? nec tum hostis est à vobis iudi-
 catus Antonius: cum laudati sunt auctoritate
 vestra veterani milites: qui Cæsarem secuti
 essent? nec tum hostem Antonium iudicauistis:
 cum fortissimis legionibus, quod illum, qui
 Consul appellatur, cum esset hostis: reliquissent:
 evacationes, pecunias, agros spopondistis? quid?
 cum Brutum hominem quondam illius generis, et
 nomi:

S E P T I M A.

hominis, natum ad Kemp. liberandam, exerci-
 tumq; eius pro libertate populi Ro. bellum ge-
 rentem cum Antonio, prouinciamq; fidelissimã,
 atq; optimam Galliã laudibus amplissimis affe-
 cistis: tum non hostem iudicastis Antoniũ? quid?
 cum decreuistis vt Consul aliter, amboque ad bel-
 lum proficiscerentur, quod erat bellum? si hostis
 Antonius non erat? quo igitur profectus est vir
 fortissimus meus Collega, et familiaris A. Hir-
 cius? at qua imbecillitate? qua macie? sed ani-
 mi vires, corporis infirmitas non retardauit. æ-
 quum credo putauit, vitam, quam populi Rom.
 votis retinisset: pro libertate populi Rom. in
 discrimen adducere. quid? cum dilectus haberet
 tota Italia iussistis: cum vacationes omnes sus-
 tulistis, tum ille hostis non est iudicatus? ar-
 morum officinas in vrbe videtis: milites cum
 gladijs sequuntur: Consuli præsidio sunt: spe-
 cie Consuli, re & veritate nobis: omnes sine
 ulla recusatione, summo etiam cum studio no-
 mina dant: parent authoritati vestræ: non est
 iudicatus Antonius hostis? At Legatos mis-
 mus. heu me miserum, cur Senatum cogor,
 quem laudavi semper, reprehendere. quid?
 vos censetis P. C. Legatorum missionem po-
 pulum Rom. probauisse? non intelligitis, non
 auditis, meam sententiam flagitari? cui cum
 prædie

P H I L I P P I C A

pridie frequentes essetis assensi: postridie ad
 spem estis inanem pacis deuoluti. quam tur-
 pe porrò est legiones ad Senatum Legatos mit-
 tere. Senatum ad Antonium? quanquam
 illa Legatio non est: denunciatio est, paratum
 illi exitium, nisi paruerit huic ordini. quid re-
 fert? tamen opinio est grauior. missos enim
 Legatos omnes vident: decreti vestri non
 omnes verba nouerunt. retinenda est igitur
 vobis constantia, grauitas, perseuerantia: re-
 petenda est vetus illa seueritas: siquidem au-
 thoritas Senatus, decus, honestatem, laudem,
 dignitatem desiderat: quibus hic ordo nimium
 caruit diu. sed erat tunc excusatio oppressis,
 misera illa quidem, sed tamen iusta. nunc nulla
 est. liberati tum regio dominatu videbatur.
 armis domesticis ea ipsa depulimus. nunc qui-
 dem vi extorquenda sunt. quod si non possu-
 mus facere (dicam quod dignum est senatore
 & Romano homine) moriamur. quanta illa
 erit Reip. turpitude, quantum dedecus, quan-
 ta labes? dicere in hoc ordine sententiam M.
 Antonium Consulari loco? cuius vt omittam
 innumerabilia scelera vrbanis consulatus? in
 quo pecuniam publicam maximam dissipauit:
 exules sine lege restituit: vectigalia vendidit:
 prouincias de populi Romani imperio sustulit:
 regna

SEPTIMA.

regna addixit pecunia: leges ciuitati per vim
 imposuit: armis obsedit, aut exclusit Senatum:
 ut hæc inquam omittam: ne hoc quidem cogitatis:
 eum, qui Mutinam Coloniam populi Rom. & Consulem designatum obsederit, depopulatos agros sit: hunc in eum ordinem recipi:
 à quo totiens ob has ipsas causas hostis iudicatus sit, quàm fœdum, flagitiosumq; sit, videtis.
 Satis multa de turpitudine. Dicam deinceps, quod proposui, de periculo: quod si minus est fugiendum, quàm turpitudine: tamen offendit animos maioris partis hominum magis.
 Poteritis igitur exploratam habere pacem: cum in ciuitate Antonium videatis? vel potius Antonios? nisi forte contemnitis Lucium, ego ne Caium quidem, sed ut video dominabitur Lucius. est enim patronus XXXV. tribuum: quarum sua lege, qua cum C. Cesare magistratum sortitus est, suffragium sustulit, patronus Centuriarum equitum: quas idem sine suffragio esse voluit, patronus fori: in quo ei tribuni militares statuam statuerunt, patronus Iani mediij. O dii quis huius potentiam poterit sustinere? præsertim cū eosdem in agros etiam deduxerit? quis unquam omnes tribus? quis equites Romanos? quis Tribunos militares? Gracchorum
 potentia

PHILIPPICA

potentiam maiorem fuisse arbitramini? quã
 huius gladiatoris futura sit? quem gladiator
 rem non ita appellavi: ut interdum etiam M.
 Antonius gladiator appellari solet: sed ut
 appellant ij, qui planè, & latine loquuntur.
 Myrmillo in Asia depugnauit: cum ornasset
 Thræcidicis comitem & familiarem suum:
 illum miserum fugientem iugulauit. Luculenta
 tamen tamen ipse plagam accepit ut declarat cic
 catrix, qui familiarem iugularat: quid hic
 occasione data faciet inimico? & qui illud ani
 mi causa fecerit: hunc prædæ causa quid fa
 cturum putatis? non rursus improbos decu
 riabit? non sollicitabit rursus agrarios? non
 quæret expulsos? M. verò Antonius non is
 erit? ad quem omni motu concursus fiat ci
 uium perditorum? ut nemo sit alius, nisi ij,
 qui vnà sunt: & ij, qui hic ei nunc aperte
 fauent: parum ne erunt multi? præsertim
 cum bonorum præsidia cesserint: illi parati sint
 ad nutum futuri. ego vero metuo, si hoc tem
 pore consilio lapsi erimus: ne illi breui tempore
 nimis multi nobis esse videantur. Nec
 ego pacem nolo: sed pacis nomine bellum inuo
 lutum reformido. quare si pace frui volumus:
 bellum gerendum est. si bellum omitemus:
 pace nunquam fruemur. est autem nostri
 consilij

S E P T I M A.

consilij Patres conscripti in posterum quam lon-
 gissime providere. iccirco in hac custodia tan-
 quam in specula collocati sumus: ut vacuum
 metu populum Romanum nostra vigilia, &
 providentia redderemus. turpe est summo
 consilio orbis terræ, præsertim in re tam per-
 spicua, consilium intelligendi defuisse. Eos
 Consules habemus: eam populi Romani ala-
 critatem: eum consensum Italiæ: eos duces:
 eos exercitus: ut nullam calamitatem Rea-
 publica accipere possit, sine culpa Senatus.
 Equidem non deero: monebo: prædicabo: des-
 nunciabo: & testabor semper Deos, homi-
 nesq;, quid sentiam: nec solum fidem meam,
 quod fortasse videtur satis esse: sed in prin-
 cipe ciue non satis est: turam, consilium, vigi-
 lantiamq; præstabo. Dixi de periculo. docebo
 ne coagmentari quidem posse pacem. de tribus
 enim quæ proposui, hoc extremum est. Quæ
 potest esse pax M. Antonio primum cum Sen-
 natu? quo ore ille vos poterit? quibus illum
 vicissim vos oculis intueri? qui vestrum illum?
 quem ille vestrum non oderit? age, vos ille so-
 lum, & vos illum. quid ij, qui Mutinam cir-
 cumsedent? qui in Gallia delectus habent?
 qui in nostras fortunas imminent? amici
 vobis nunquam erunt? aut nos illis? an
 equites

PHILIPPICA

equites Rom. amplectetur? occulta enim fuit
 eorum voluntas, iudiciumq; de M. Antonio?
 qui frequentissimi in gradibus Concordiæ stete-
 runt: qui vos ad libertatem recuperandam in-
 citauerant: arma, saga, bellum flagitauerunt:
 me una cum populo Rom. in concionem voca-
 uerunt. hi Antonium diligunt? cum his pacem
 seruabit Antonius? Nam quid ego de vniuerso
 populo Rom. dicam? qui pleno, ac referto
 foro, bis me una mente atq; voce in concionem
 vocauit, declarauitq; maximam libertatis recu-
 perandæ cupiditatem. Itaque quod erat opta-
 bile antea, vt populum Rom. comitem habere-
 mus: nunc habemus ducem. quæ est igitur spes,
 qui Mutinam circumsedent imperatorem popu-
 li Rom. exercitumq; oppugnantes, pacem cum
 populo Rom. habere posse? An cum Munici-
 pijs pax erit? quorum tanta studia cognoscun-
 tur in decretis faciendis, militibus dandis, pe-
 cunijs pollicendis: vt in singulis oppidis curiam
 populi Rom. non desideretis. Laudandi sunt
 ex huius ordinis sententia Firmiani: qui prin-
 cipes pecuniæ pollicendæ fuerunt, responden-
 dum honorifice est Marrucinis: qui ignominia
 notandos censuerunt eos: qui militiam subter-
 fugissent. hæc iam tota Italia fiunt. magna pax
 Antonio cum eisdem? his cum illo? quæ po-
 test

S E P T I M A .

uest maior esse discordia? in discordia autem
 pax ciuilis esse ullo pacto potest? ut mittam
 multitudinem: L. Nasidio equiti Rom. ho-
 mini in primis ornato, atq; honesto, ciuiq; semper
 egregio, cuius ego excubias & custodias mei
 capitis cognoui in consulatu meo: qui vicinos
 suos, non cohortatus est solum, ut milites fie-
 rent: sed etiam facultatibus suis subleuauit:
 huic inquam tali viro, quem nos Senatuscon-
 sulto collaudauimus: poterit ne esse pacatus
 Antonius? quid Casari? qui illum urbe, quid
 D. Bruto? qui Gallia prohibuit? Iam vero i-
 pse se placabit, & leniet prouincia Gallia: &
 qua exclusus & repudiatus est? omnia vide-
 bitis P. C. nisi prospicitis, plena odiorum: ple-
 na discordiarum: ex quibus oriuntur bella ci-
 uilia. nolite igitur velle, quod fieri non potest:
 & caute per deos immortales P. C. ne spe praes-
 entis pacis, perpetuam pacem amittatis. Quor-
 sum haec omnis spectat oratio? quid enim Le-
 gati egerint nondum scimus. at vero erecti, ex-
 citati, parati, armati animis iam esse debemus:
 ne blanda, aut supplici oratione, aut aequita-
 tis simulatione fallamur. omnia fecerit oportet,
 quae interdicta, & denunciata sunt prius, quam
 aliquid postulet: Brutum exercitumq; eius op-
 pugnare, vrbes & agros prouincia Galliae po-

C

pulari

PHILIPPICA

pulari destiterit. ad Brutum adeundi Legatis
 potestatem fecerit : exercitura citra flumen
 Rubiconem eduxerit : nec propius urbem mil-
 lia passuum ducenta admouerit : fuerit in Se-
 natus populiq; Rom. potestate. hac si fecerit :
 erit integra potestas nobis deliberandi. si Sena-
 tui non paruerit : non illi Senatus. sed ille po-
 pulo Rom. bellum indixerit. Sed vos moneo
 P. C. libertas agitur populi Ro. quæ est com-
 mendata vobis : vita & fortuna optimi cui-
 usq; : quo cupiditatem infinitam cum immani
 crudelitate iam pridem intendit Antonius : au-
 thoritas vestra, quam nullam habebitis : nisi
 nunc retinueritis. terram & pestiferam belu-
 am. ne inclusam, & constrictam dimittatis ca-
 uete. te ipsum moneo Pansa (quanquam non
 eges consilio, quo vales plurimum : tamen &
 summi gubernatores in magnis tempestatibus &
 vectoribus admoneri solent) hunc tuum tan-
 tum apparatus, tamq; præclarum, ne ad nihilo-
 lum recidere patiare. tempus habes tale quale
 nemo habuit vnquam : hac grauitate Senatus,
 hoc studio equestris ordinis, hoc ardore po-
 puli Ro. potes in perpetuum metu &
 periculo Remp. liberare.

IN

IN M. ANTONI-
VM PHILIPPICA
NONA.

Ellem di immortales fecissent
P. C. ut viuo potius Ser. Sulpitio gratias ageremus, quam
mortuo honores quæreremus.
nec vero dubito, quin si ille vir renunciare legationem potuisset, reditus eius & nobis gratus fuerit, & Reipub. salutaris futurus. non quod L. Philippo, & L. Pisoni aut studium, aut cura defuerit in tanto officio, tantoq; munere: sed cum Seruius Sulpitius ætate illis anteciret, sapientia omnibus, subito ereptus totam Legationem orbam, & debilitatam reliquit. quod si cuiquam iustus honos habitus est in morte Legato, in nullo iustior quam in Seruio Sulpitio reperietur. cæteri, qui in Legatione mortem obierunt, ad incertum vitæ periculum, sine ullo mortis metu profecti sunt: Seruius Sulpitius cum aliqua perueniendi ad M. Antonium spe profectus est, nulla reuertendi. qui cum ita affectus esset, ut si ad grauem valetudinem labor vitæ accessisset, sibi ipse diffideret.

PHILIPPICA

deret, non recusavit, quo minus vel in extremo spiritu, si quam opem Reipub. afferre posset, experiretur. itaq; non illum vis hyemis, non nives, non longitudo itineris, non asperitas viarum, non morbus ingrauescens retardavit: cumq; iam ad congressum, colloquiumq; eius pervenisset, ad quem erat missus, in ipsa cura, & meditatione obeundi sui muneris excessit à vita. Ut igitur alia, sic hoc Pansa præclare, quod nos ad ornandum Ser. Sulpitium cohortatus es: & ipse multa copiose de illius laude dixisti. quibus à te dictis nihil præter sententiam dicerem, nisi P. Servilio respondendum putarem, qui hunc honorem statuæ nemini tribuendum censuit, nisi qui ferro esset in legatione interfectus. Ego autem P. C. sic interpretor sensisse maiores nostros, ut causam mortis censuerint, non genus esse querendum. etenim cui Legatio ipsa mortis causa fuisset, eius monumentum extare voluerunt: ut in bellis periculosis obirent homines Legationis munus audacius non igitur exempla maiorum querenda, sed consilium est eorum, à quo ipsa exempla nata sunt, explicandum. Lartēs Tolumnius, Rex Veientum quatuor Legatos populi Ro. Fidenis interemit. quorum statuæ in rostris steterunt usq; ad nostram memoriam.

moriam. iustus honos. his enim maiores nostri,
 qui ob Remp. mortem obierant, pro breui vita
 diuturnam memoriam reddiderunt. Cn. Octauij
 clari & magni viri, qui primus in eam fami-
 liam, quæ postea viris fortissimis floruit, at-
 tulit Consulatum, statuam videmus in rostris.
 nemo enim tum nouitati inuidebat, nemo viri-
 tutem non honorabat. at ea fuit Legatio Octa-
 uij, in qua periculi suspicio non subesset. nam
 cum esset missus à Senatu ad animos Regum
 perspiciendos, liberorumq; populorum, maxi-
 meq;, vt nepotem Antiochi Regis, qui cum
 maioribus nostris bellum gesserat, classes ha-
 bere, elephantos alere prohiberet, Laodiceæ in
 gymnasio à quodam Leptine est interfectus,
 reddita est ei tum à maioribus statua pro vita,
 quæ multos per annos progeniem eius honesta-
 ret, nunc ad tantæ familiæ memoriam sola re-
 staret. atq; & huic, & Tullio Cluio, & L.
 Roscio, & Sp. Antio, & C. Fulcinio, qui à
 Veientium Rege cæsi sunt, non sanguis, qui
 profusus est in morte, sed ipsa mors ob Remp.
 habita, honori fuit. itaq; P. C. si Ser. Sulpitio
 casus mortem attulisset, dolerem equidem tan-
 to Reipub. vulnere, mortem vero eius non
 monumentis, sed luctu publico esse honorandam
 putarem. nunc autem quis dubitat, quin ei

P H I L I P P I C A

*vitam abstulerit ipsa Legatio? secum enim ille
 mortem extulit, quam, si nobiscum remansisset,
 sua cura, optimi filij, fidelissimeq; coniugis di-
 ligentia vitare potuisset. At ille, cum videret
 si vestrae auctoritati non paruisset, dissimila-
 tem se futurum sui, si paruisset, munus sibi it-
 lud pro Repub. susceptum vitæ finem allaturum,
 maluit in maximo populi Rom. discrimine
 mori, quam minus quam potuisset, videri
 Reipub. profuisse. multis illi in urbibus, qua-
 iter faciebat, reficiendi se, & curandi potestas
 fuit: aderat & hospitem inuitatio liberalis,
 pro dignitate summi viri: & eorum hortatio,
 qui vnâ erant missi, ad requiescendum, & vi-
 tæ suæ consulendum. at ille properans, festi-
 nansq;, mandata nostra conficere cupiens, in
 hac constantia morbo aduersante perseueravit.
 cuius cum aduentu maxime perturbatus esset
 Antonius, quod ea, quæ sibi iussu nostro de-
 nunciarentur, auctoritate erant & sententia
 Seruij Sulpitij constituta, declarauit quam odis-
 set Senatum, cum authorem Senatus extinctum,
 lætè, atq; insolenter tulit. non igitur magis
 Octauium Leptines, nec Veientium Rex eos
 quos modò nominaui, quam Ser. Sulpitium oc-
 cidit Antonius. is enim profectò mortem attu-
 lit, qui causa mortis fuit. quocirca ad posteris-
 tatis*

tatis etiam memoriam pertinere arbitror, extare quod fuerit de hoc bello iudicium Senatus. erit enim statua ipsa testis, bellum tam graue fuisse, vt Legati interitus honoris memoriam consecutus sit. Quod si excusationem Ser. Sulpitij P. C. Legationis obeundae recordari volueritis, nulla dubitatio relinquetur, quin honorem mortuo, cui iniuriam viuo fecimus, faciamus. vos enim P. C. (grauē dictus est, sed dicendum tamen) vos inquam Seru-um Sulpitium vita priuastis. quem cum videritis se magis morbo, quam oratione excusantem, non vos quidem crudeles fuistis (quid enim minus in hanc ordinem cōuenit?) sed cum speraretis nihil esse, quod non illius auctoritate, et sapientia effici posset, vebementius excusationi obstitistis: atq; eum, qui semper vestrum consensum grauißimum iudicauisset, de sententia deiecistis. vt vero Pansa, consulis accessit cohortatio grauior, quam aures Seruij Sulpitij ferre didicissent, tum filium, meq; seduxit, atq; ita locutus est, vt auctoritatem vestram vitæ se diceret anteferre. cuius nos virtutem admirati, non ausi sumus aduersari eius voluntati. monebatur singulari pietate filius: non multum perturbationi eius meus dolor concedebat. sed vterq; nostrum cedere cogebatur magnitu-

PHILIPPICA

divini animi, orationisq; gravitati: cum quidem
 ille maxima laude, & gratulatione omnium
 vestrum pollicitus est, se quod velletis, esse
 facturum: neque eius sententiæ periculum vi-
 taturum, cuius ipse author fuisset. quem ex-
 qui mandata vestra properantem mane postria-
 die profecuti sumus. qui quidem discedens me-
 cum ita locutus est, ut eius oratio omen fati
 videretur. Reddite igitur P. C. ei vitam,
 cui ademistis. Vita enim mortuorum in memo-
 ria vivorum est posita. perficite ut is, quem
 vos ad mortem inscij misistis, immortalitatem
 habeat à vobis. cui si statuam in rostris de-
 creto vestro statueritis, nulla eius legationis
 posteritatem inobscurabit obliuio. Nam re-
 liqua Seruij Sulpitij vita multis erit præcla-
 risq; monumentis ad omnem memoriam com-
 mendata. semper illius gravitatem, constan-
 tiam, fidem, præstantiam, in Repub. tuenda
 curam, atq; prudentiam, omnium mortalium
 fama celebrabit. nec vero silebitur admira-
 bilis quædam, & incredibilis, & penè diuina
 eius in legibus interpretandis, æquitate expli-
 candis, scientia. omnes qui ex omni ætate hæc
 in civitate intelligentiam iuris habuerunt, si
 unum in locum conferantur, cum Ser. Sulpitio
 non sunt comparandi. neq; enim ille magis iur-
 riscone

risconsultus quàm iusticiæ fuit. Itaque quæ
 proficiscebantur à legibus, & à iure civili, sem-
 per ad facilitatem, æquitatemq; referebat.
 neq; constituere litium actiones malebat, quàm
 controuersias tollere. Ergo hoc statuæ mo-
 numento non eget, habet alia maiora. hæc
 enim statua mortis honestæ testis erit: illa
 memoria vitæ gloriosæ. ut hoc magis monu-
 mentum gratiæ Senatus, quàm clari viri fu-
 turum sit. Multum etiam valuisse ad patris
 honorem pietas filij videbitur: qui quanquam
 afflictus luctu non adest, tamen sic animati esse
 debetis, ut ille, si adesset, est enim ita affe-
 ctus, ut nemo vnquam vnici filij mortem
 magis doluerit, quàm ille mœret patris. equi-
 dem etiam ad famam Ser. Sulpitij arbitror
 attinere, ut videatur honorem debitum patri
 præstitisse: quanquam nullum monumentum
 clarius Seruius Sulpitius relinquere potuerit,
 quàm effigiem morum suorum, virtutis, con-
 stantiæ, pietatis, ingenij filium. cuius luctus
 aut hoc honore vestro, aut nullo solatio leuari
 potest. Mihi autem recordanti S. Sulpitij
 multos in familiaritate nostra sermones, gra-
 tior illi videtur, si quis est sensus in morte,
 ænea statua futura, & ea pedestris magis,
 quàm inaurata equestris, qualis L. Syllæ

PHILIPPICA

prima statua est. magnificè enim Seruius Sulpitius maiorum continentiam diligebat, huius seculi insolentiam vituperabat. ut igitur, si ipsum consulam quid velit, sic pedestrem ex ære statuam, tanquam ex eius auctoritate, & voluntate decerno. quæ quidem magnum civium dolorem, & desiderium honore monumenti minuet, & leniet. atq; hanc meam sententiam P. C. P. Seruiliij sententia probari necesse est, qui sepulchrum publicè decernendum Seruio Sulpitio censuit, statuam non censuit. Nam si mors legati sine cæde atq; ferro nullum honorem desiderat, cur decernit honorem sepulturæ, qui maximus haberi potest mortuo? Sin id tribuit Ser. Sulpitio quod non est datum Cn. Octavio, cur quod illi datum est, huic dandum esse non censet? maiores quidem nostri statuas multis decreuerunt: sepulchra paucis. sed statuæ intereunt tempestate, vi, vetustate: sepulchrorum autem sanctitas in ipso solo est, quod nulla vi moueri, neque deleri potest. atque ut cætera extinguuntur, sic sepulchra fiunt sanctiora vetustate. augeatur igitur isto etiam honore is vir, cui nullus honor tribui non debitus potest: grati sumus in eius morte decoranda, cui nullam aliam gratiam referre iam possumus: notetur etiam

etiam Antonij nefarium bellum gerentis sceles
rata audacia. his enim honoribus habitis Ser-
uio Sulpitio repudiata, reiectaq; Legationis
ab Antonio manebit testificatio sempiterna.
Quas ob res ita censeo. Cum Seruius Sulpitius
us Quinti filius Lemonia Rufus difficillimo
Reip. tempore, graui, periculososq; morbo affe-
ctus: auctoritatem Senatus, salutemq; populis
Rom. vitæ suæ præposuerit, contraq; vim gra-
uitatemq; morbi, contenderit, ut ad castra
Antonij, quò Senatus eum miserat perueniret:
isq; cum iam propè castra venisset, vi morbi
oppressus vitam amiserit in maximo Reip. mu-
nere: eiusq; mors consentanea vitæ fuerit,
sanctissimè, honestissimèq; acta: in qua sæpe
magno vsui Reip. Ser. Sulpitius, & priuatus,
& in magistratibus fuerit: cum talis vir, ob
Rempub. in Legatione mortem obierit: senatus
placere. Seruio Sulpitio statuam pedestrem æ-
neam in rostris, ex huius ordinis sententia sta-
tui: circumq; eam statuam locum gladiatorio-
bus, ludisq; liberos, posterosq; eius, quaq; ver-
sus pedes quinque habere, quod hic ob Rempub.
mortem obierit: eamq; causam in basi inscribi:
utiq; C. Pansa, A. Hircius Consules, alter, am-
boue, si eis videbitur, quæstoribus urbis im-
perent, ut eam basim, statuamq; faciendam, &

PHILIPPICA NONA.

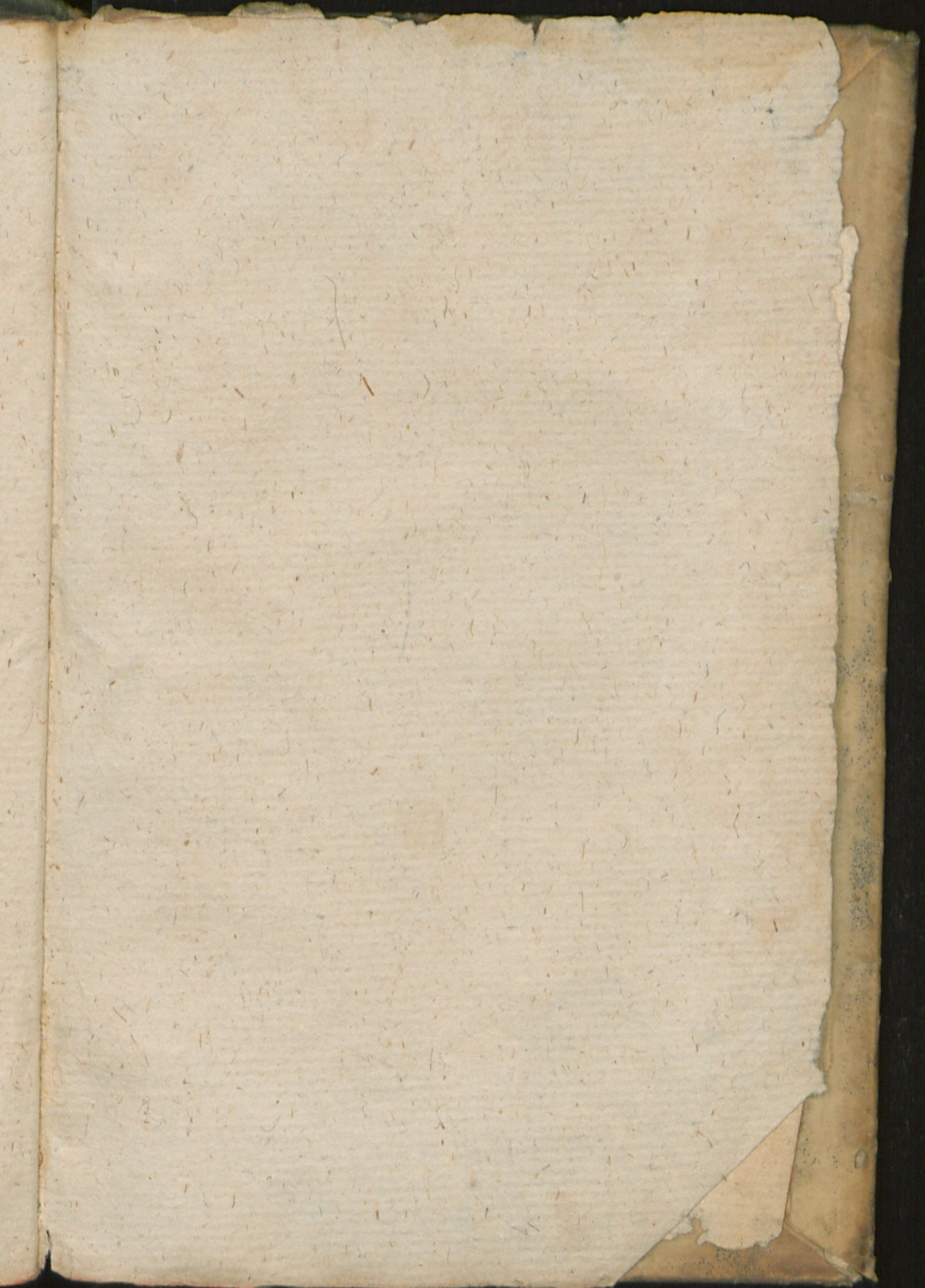
in rostris statuendam locent: quantiꝫ locarint,
 tantam pecuniam redemptori soluendam, attri-
 buendamꝫ curent: cumꝫ antea Senatus autho-
 ritatem in virorum fortium funeribus orna-
 mentisꝫ ostenderit, placere eum quam am-
 plissimè supremo die suo afferrì. et cum Serui-
 us Sulpitius Q. F. Lemonia Rufus ita de Rep.
 meritus sit, ut his ornamentis decorari debeat,
 Senatum censere, atq; è Repub. existimare, Æ-
 diles curules edictum, quod de funeribus ha-
 beant, Sernij Sulpitij Q. F. Lemoniæ Rufi
 funeri mittere: utique locum sepulchro in
 Campo Esquilino C. Pansa Consul, seu quo alio
 in loco videtur, pedes triginta quoq; versus
 assignet, quo Seruius Sulpitius inferatur, quod
 sepulchrum ipsius, liberorum, posterorumꝫ
 eius sit: uti quod optimo iure sepul-
 chrum publice da-
 tum est.

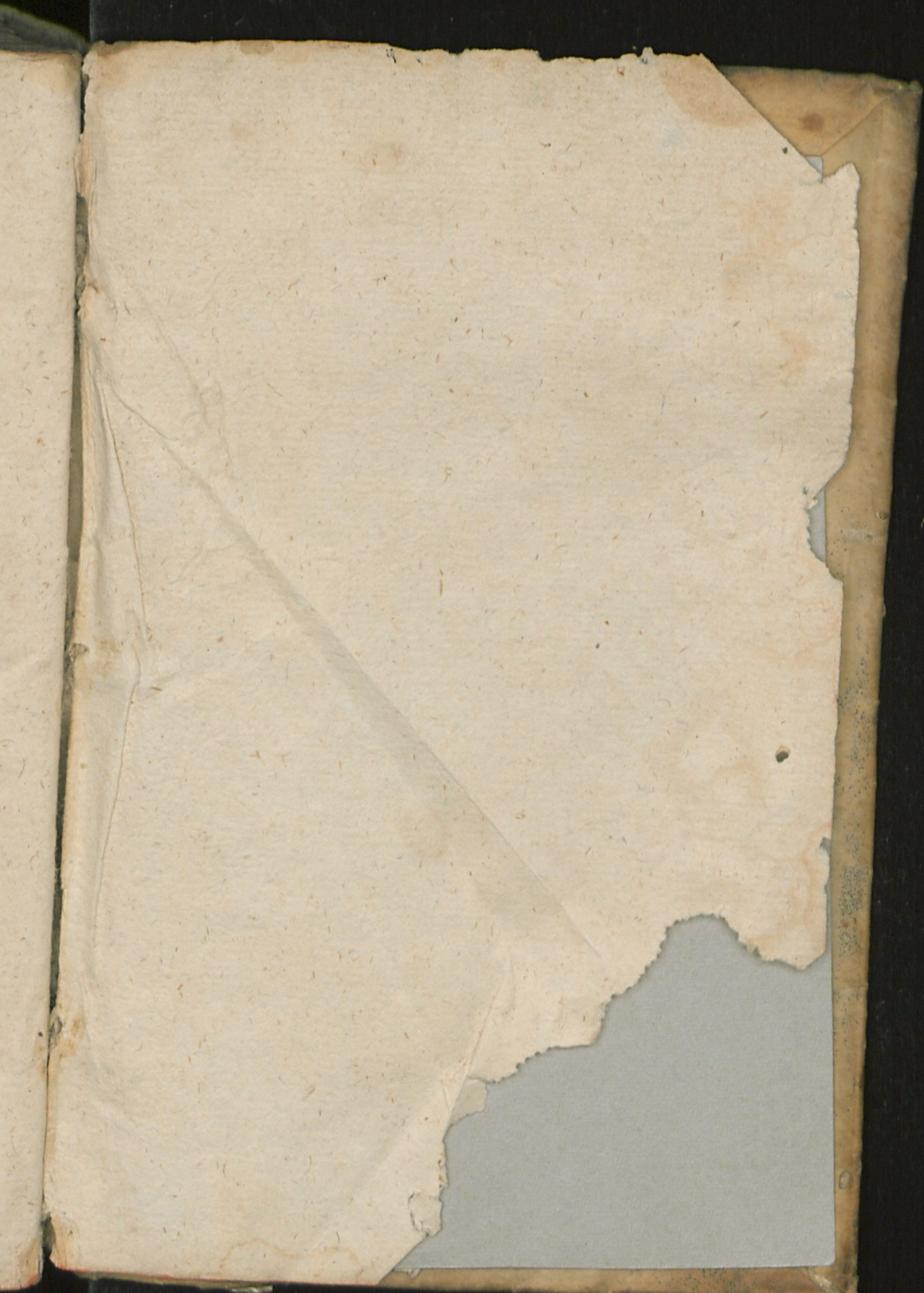

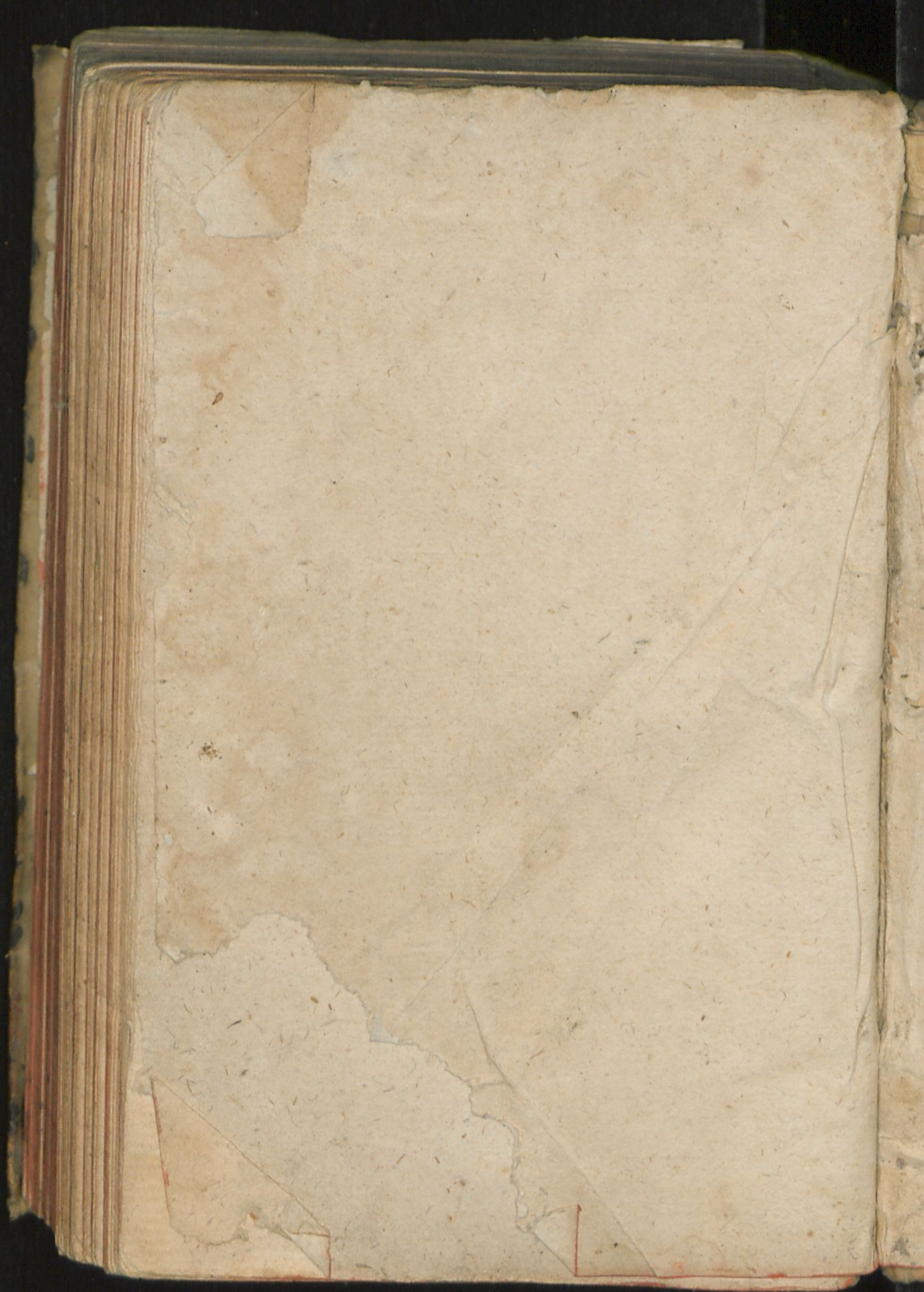

47528

47528
X 200 1658

Millefolij
Semperuiui
Camadryos
Centaurij
Fragaria
Tethrait
Quinquefolij an. ꝥ iiij ꝑ.
Rad: Maluanisci
Cymini
Myrti an. ꝥ iiij
Fenigraci
Vrtica
Violarie
Fol: Papaueris nigri
Mentha Saracenicæ
Mentha Crispa
Polytrichi
Lapatij
Carduncelli
Matrisyluæ
Maturelle
Herbæ muscatæ
Alleluia
unguæ ceruina
Camphora

quod
vnam
tato no,
posito
vnguen
paraturo
potest,
pellarione
que recentia
aut vsurpata
ris seculo ple
fuerint vsita
ta opinionu
fuit. Codic
racum non
marise, qu
Herbam
res omnes S
esse persica
Iosis, acrim
in qua etia
Cordus, &
di eam se
Ego tamen
statuere non
enim S. Maria
quale

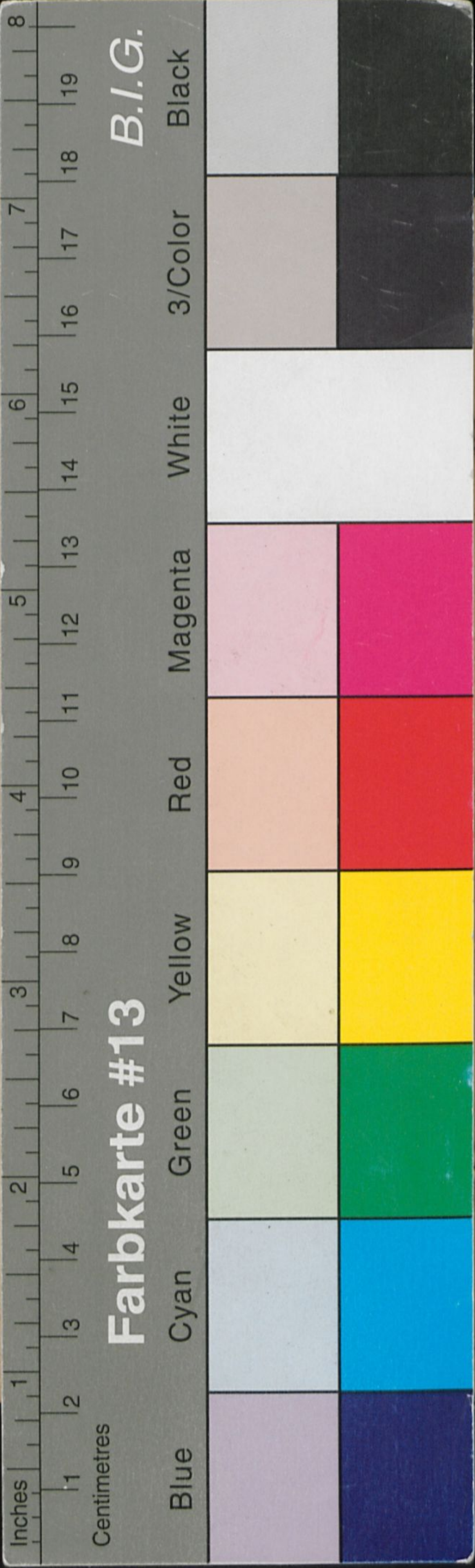

interos: et pulvis in
is id sumatur quod per
appis. id defuitur
quod promittis: in
inter mundum as magis
regis ibi rēa fici sit
corde ab i uera sit

inter mundum as magis
sibi nūc sūt: sed an
pro ipsi sū magis
de rursū rēant.
Quoniam
primis
in clauso in i per

B.I.G.

Farbkarte #13

M. T. CICE-
RONIS ORA-
TIONVM PHILIP-
PICARVM QVARTA,
Sexta, Septima &
Nona.

VVITEBERGÆ
Excudebat Clemens Schleich.
M. D. LXXXVIII.

